

Svájci Havasi Kutyák Magyarországi Egyesülete

Tenyésztési Szabályzat

Feladata a fajtatiszta, az alábbiakban felsorolt svájci havasi kutyák tenyésztésének szabályozása, és a tenyésztési bázis minőségének állandó javítása. A tenyészállatok kiválogatása a külső megjelenés, a wesen és az egészség alapján összeállított minőségi követelményrendszernek megfelelően történik.

Jelen tenyésztési szabályzatot - amely a fajta standard-adó ország szabályzatai, az FCI előírásai, valamint a MEOESZ Szabályzatai alapján készült.

1. Az Egyesület kutyafajtái

1.1. Appenzelli havasi kutya (1. sz. melléklet))

1.2. Berni pásztor (2.sz. melléklet)

1.3. Entlebuchi havasi kutya (3.sz. melléklet)

1.4. Nagy svájci havasi kutya (4.sz. melléklet)

2. A Szabályzat hatályossága:

2.1 A törzskönyvezett Svájci Havasi Kutyák tenyésztésével alapvetően és kötelezően be kell tartani a jelen tenyésztési szabályzatot. Minden tenyésztőnek, fedezőkan tulajdonosnak és klubfunkcionáriusnak kötelessége, hogy ezeket a szabályokat ismerje és betartsa.

2.2 Aki az **SHKME közreműködésével** szeretne a születendő kölykökre származási lapot kiállíttatni, azokra a következőkben szereplő szabályok vonatkoznak, függetlenül attól, hogy tagja-e az Egyesületnek, vagy sem.

2.3 A tenyésztésre vonatkozó további előírás a mellékletben szereplő fajtastandard-ok előírása. (FCI Nr. 46; FCI Nr. 45; FCI Nr. 47; FCI Nr. 58)

3. A tenyésztésbevétel feltételei

3.1 Alapfeltétel

3.1.1. A Svájci Havasi Kutyáknak, akikkel tenyésztetni akarnak, meg kell feleljenek a rájuk vonatkozó fajtastandardnak. Valamennyi Svájci Havasi Kutya számára, akikkel tenyésztetni akarnak, kötelező a tenyészszemlén való részvétel. A tenyészszemlén részt nem vett, vagy meg nem felelt kutyák utódait nem vezetik be a MEOESZ Törzskönyvébe (továbbiakban: Törzskönyv) és nem kapnak származási lapot. Ezen kutyák utódainak Regisztrációs lap kerül kiadásra, tovább nem tenyészthetőek.(A regisztrációs lapra vonatkozó részletes szabályozást

a MEOESZ Törzskönyvezési Szabályzatának 7.§ és 8.§ - a tartalmazza, illetve jelen szabályzat 6. sz. melléklete.)

3.1.2. Amennyiben a szülők az alom születését követően részt vesznek tenyészszelemlén, és azon megfelelt minősítést szereznek, az utódok részére származási okmány igényelhető, feltéve, hogy az alomra vonatkozóan –a tenyészszelemlé kivételével - minden előírás szerűen történt. (alombejelentés, ellenőrzés)

3.2 A tenyészszelemlén való részvétel feltételei

3.2.1 A tenyészszelemlé napján a kanok és a szukák is legalább 15 hónaposak és egészségesek legyenek.

3.2.2 A jogos tulajdonos adatainak a Törzskönyvben illetve a származási lapon szerepelnie kell.

3.2.3 Import kutyákat a tenyészszelemlét megelőzően honosítani kell. (Az eljárást a MEOESZ TKV SZ. 11.§. és 12.§. szerint kell intézni.)

3.2.4 Tüzelő szukák csak kivételes esetben vehetnek részt a tenyészszelemlén. Előzetes megbeszélés alapján, őket csak a tenyészszelemlé végén lehet elbírálni. Ebben az esetben, a szelemlé szervezőjénél, a szelemlé időpontja előtt minimum egy nappal, a tüzelés tényét telefonon, vagy elektronikus levélben jelezni kell.

3.2.5 Minden kutyát előzetesen – de legkorábban 14 hónapos korában – HD és ED röntgenre kell vinni. Az Egyesület olyan vizsgálati eredményt fogad el, amely bármely magyarországi állatorvosi kamarai (MÁOK) tag állatorvos szűrés eredményigazolálásán alapul. Az adatok valódiságáért a szűrést végző állatorvos felel.

A röntgenen minden esetben fel kell tüntetni a röntgenezett kutya microchipjének számát. A röntgenbizonyítványok másolatát jelentkezéskor csatolni kell; az eredetit a tenyészszelemlén be kell mutatni. Részt vehetnek azok a kutyák, akik ED 0 vagy 1, ill. HD A, B, C (mentes, átmenetes vagy enyhe) eredménnyel rendelkeznek.

3.2.6 Az entlebuchi havasi kutya esetén elegendő a HD röntgen

3.2.7 A nagy svájci havasi kutyáról negatív OCD (váll-ízületi) vizsgálati eredmény is szükséges.

3.2.8 A megfelelő külföldi ED-, HD- és OCD eredmények elfogadhatóak, ha az illető ország hivatalos kiértékelő szerve – amely az FCI normái alapján dolgozik – állította ki, és a kutya tulajdonosa a röntgenfelvétel készülésekor időpontjában életvitelszerűen, igazolható módon a kutyával együtt külföldön tartózkodott, vagy a kutyát a szűrést követően importálták.

3.2.9 A tenyészszelemlé előtt a berni pásztorok esetén DM szűrést (exon1 és exon2) **ajánlott** elvégeztetni, és annak eredményét - a röntgeneredményre vonatkozó szabály szerint- az

egyesület felé igazolni. **A prémium származási lap igénylésénél a DM szűrés kötelező.** A DM-re vonatkozó párosítási szabályokat a TSZ 4. fejezete tartalmazza.

3.2.10 Az entlebuchi és a nagy svájci havasi kutyáknál **a prémium származási lap igénylése esetén** szükséges negatív PRA, szürke- és zöldhályog vizsgálati eredmény is. **(TSZ. 5. sz. melléklete összefoglalja a különböző fajtákra vonatkozó, előírt vizsgálatokat.)**

3.2.11. Amennyiben a tenyészszemle időpontjában a kötelezően előírt szűrővizsgálati eredmények még nem állnak rendelkezésre, akkor a bírálat elvégezhető, de a bírálati lap nem kerül átadásra, és a származási lapra a szemle eredménye nem rögzíthető. A bírálati lap átadása és a származási lapra a szemle eredményének felírása akkor történik meg, amikor a szűrővizsgálatokról készült bizonyítványok eredeti példánya bemutatásra került.

3.3 A tenyészszezlék lebonyolítása

3.3.1 A tenyészszezlék évente többször, Magyarország különböző régióiban kerülnek megrendezésre.

3.3.2 Legalább 3 tenyészszezlét az azt megelőző év december 31-ig, további 3 szemle időpontot március 31.-ig az Egyesület hivatalos orgánumaiban ki kell írni, mely időpontok igény szerint év közben tovább bővíthetők.

3.3.3 A tenyészszezlére előzetes jelentkezés szükséges. Érvényes jelentkezésnek tekintjük, ha a kitöltött nevezési lap, valamint a származási lap, a fajtákra előírt szűrés eredmények másolatai mellett a nevezési díj postai vagy banki átutalással legkésőbb a vizsga időpontja előtt egy héttel egyesületünkhöz beérkezik. A vizsga megtartásának feltétele minimálisan bejelentkezett 5 kutya.

A tenyészszezle díját valamennyi kutya tulajdonosának meg kell fizetni, függetlenül a tenyészszezle eredményétől.

3.3.4 Nem megfelelő létszám esetén a tenyészszezlét le lehet mondani, amiről az érintetteknek az SHKME értesítést küld, továbbá a befizetett pénzeszeget visszautalja.

3.4 A tenyészszezle

3.4.1 A tenyészszezle egy, a fajtákra vonatkozó FCI standardok alapján végzett küllem-bírálatból és wesenvizsgából áll. Mindkét vizsgát azonos napon kell végezni.

3.5 Tenyésztésből való kizárás okai

3.5.1. Azok a hibák, amelyeket a standardok felsorolnak

3.5.2 Azok a kutyák, amelyeknél tenyésztési szempontokat érintő műtéteket hajtanak végre, nem vehetnek részt tenyészszezlen, és velük tilos tenyésztetni.

3.6 A tenyészszezle lefolyása, és lehetséges eredményei

3.6.1 A tenyészszemle elején a Tenyésztési Bizottság Elnökének, vagy megbízottjának át kell adni az eredeti származási lapot, valamint be kell mutatni az eredeti, az egyes fajtáknak előírt kötelező szűrések igazolását.

3.6.2 A tenyészszemlén csak olyan FCI bíró bírálhat, akinek az egyesület által gondozott - de legalább, az adott tenyészszemlén megjelent- fajtákra van jogosultsága bírói tevékenység végzésére.

3.6.3 Minden vizsgarésről egy bírálati lapot kell kiállítani, amelyből az érintett kutyánál található hibák és pozitívumok, valamint a végeredmény alátámasztása egyértelműen kiolvasható. A bírónak mindkét bírálati lapot alá kell írnia.

3.6.4 Lehetséges eredmények:

- Küllem végeredmény: „vizsgán megfelelt”, „vizsgán nem felelt meg”, „megismételhető”.
A „vizsgán megfelelt” kutya értékelése lehet: „kitűnő”, „nagyon jó”.
- Wesen végeredmény: „vizsgán megfelelt”, „vizsgán nem felelt meg”, „megismételhető”.
A „vizsgán megfelelt” kutya értékelése lehet: „kitűnő”, „nagyon jó”.

3.6.5 „Tenyésztésre alkalmas” az a kutya, amelyik mindkét vizsgát eredményesen teljesítette.

3.6.6 Kétséges esetben a küllem- és wesenbíró a vizsga megisméltése mellett dönthet. Ebben az esetben a kutya a szükséges részvizsgát egy későbbi időpontban megrendezett tenyészszemlén leteheti. Erre csak egyszer van lehetőség.

3.7 Formai szabályok

3.7.1 A bírálati lapok eredeti példányát a kutya tulajdonosának a helyszínen át kell adni. A másolatot az Egyesület a hivatalos dokumentumok között tárolja.

3.7.2 Ha a kutya a tenyészszemlén mindkét vizsgán megfelelt, az eredményt a származási lapjára a helyszínen rávezetik, és a származási lapot a tulajdonosnak visszaadják.

3.7.3 A „vizsgán nem felelt meg” minősítést kapott kutyák esetén az Egyesület rávezeti a minősítést a kutya származási lapjára. Amennyiben a tulajdonos él a fellebbezési jogával (TSZ. 9.1 és 9.2), és a kutya egy későbbi tenyészszemlén „tenyésztésre alkalmas” minősítést szerez, akkor az egyesület a saját költségén biztosítja a származási lap cseréjét.

A „megismételhető” minősítés esetén a kutya következő vizsgáján kerül sor a minősítés származási lapra való rávezetésére. A tulajdonos a vizsga ismétlése esetén újra köteles megfizetni a nevezési díjat, és szabályosan jelentkezni az általa kiválasztott tenyészszemlére.

3.7.4 A tenyésztésre alkalmas kutyákat az Egyesület hivatalos orgánumban ismertetni kell, és a kanokat az SHKME fedezőkan-listájára fel kell venni.

3.8 Import kutyák

3.8.1 Magyarországon történő tenyésztésbevitelük előtt minden import kutyának a származási lapját honosítani kell. A honosításhoz a származási ország kinológiai szervezete által kiállított export származási lap szükséges. (Az eljárást a MEOESZ TKV SZ. 11.§. és 12.§. szerint lehet elindítani.)

3.8.2 Magyarországon történő tenyésztésbevitelük előtt minden import kannak és szukának ezen tenyésztési szabályzat előírásainak kell megfelelniük, tenyészszelemlén le kell vizsgáznuk, amennyiben a Tenyésztési Bizottság ez alól felmentést nem ad. A megfelelő külföldi egészségügyi szűrés eredmények elfogadhatóak, ha az illető ország hivatalos kiértékelő szerve – amely az FCI normái alapján dolgozik – állította ki. (TSZ 3.2.8)

3.9 Közös tulajdonban lévő kutyák

3.9.1 A közös tulajdonban lévő kutyáknak tenyésztésbevitelük előtt ezen tenyésztési szabályzat előírásainak meg kell felelniük, és az Egyesület által rendezett tenyészszelemlén le kell vizsgáznuk.

3.9.2 A kutya tenyésztésben való használatához minden alkalommal minden tulajdonos hozzájárulása szükséges, tehát a kapcsolódó dokumentumokat (fedezési igazolás, alombejelentő, stb.) minden tulajdonosnak alá kell írnia.

3.9.3 Ajánlatos a közös tulajdon szabályait a tulajdonosoknak írásbeli megállapodásban rögzíteni, különös tekintettel a felek kötelességeire, jogaira, az anyagi kérdésekre, valamint az állatorvosi kezelésre, illetve kutya halálára vonatkozó felelősség kérdésében.

3.10 Tenyésztési engedély visszavonása (utólagos kizárás)

3.10.1 A tenyésztésre elfogadott kutyákat, akiknél utólag jelentős hibák, pl. wesen hiányosságok, vagy öröklődő betegségek derülnek ki, vagy akiknek utódjai között bizonyíthatóan az átlagosnál több rendelkezik tenyésztésből kizáró hibákkal, vagy öröklődő betegséggel, a Tenyésztési Bizottság kizárhatja a tenyésztésből.

3.10.2 Az utódoknál kiderült súlyos, öröklött problémák esetén, alapos indokkal a Tenyésztési Bizottságnak joga van a tenyészkutyának és utódainak bemutatását megkövetelni, vagy a szükséges orvosi vizsgálatokat elvégeztetni. A vizsgálatok időtartama alatt az érintett kutyával nem szabad tenyészteni.

3.10.3 Amennyiben kiderül, hogy a feltételezés megalapozatlan volt, az orvosi vizsgálatok költségei az Egyesület költségvetését terhelik.

3.10.4 Az érintett kutya gazdáját a végleges döntéshozatal előtt meg kell hallgatni. A döntést világosan meg kell indokolni, és a tulajdonossal ajánlott levélben közölni.

3.10.5 A tenyésztésből való kizárást rá kell vezetni a származási lapra, törzskönyvezéssel tudatni kell, és az egyesületen belül nyilvánosságra hozni.

4. Előírások, amelyek a pároztatásra vonatkoznak

4.1 Pároztatási előírások kanok számára

A kanokkal a tenyésztési igazolás kézhezvételétől, és a 18 hónapos kor betöltése után szabad pároztatni. Felső korhatár nincs.

4.2 Pároztatási előírások szukák számára

4.2.1 Szukák a tenyésztési igazolás kézhezvételétől a 18 hónapos kor betöltése után, 8. életévük végéig vehetők igénybe tenyésztésre. (Fedezettési dátumok!) A nyolcadik születésnapon már nem fedeztethető.

4.2.2 A szuka tulajdonosának a felelőssége, hogy megítélje - különös tekintettel az előrehaladottabb életkor esetén-, a szuka egészséges, életerős, és egészségkárosodás nélkül alkalmas egy alom felnevelésére.

4.3 Speciális pároztatási előírások

4.3.1 HD „C” („Enyhe”), valamint ED 1 eredménnyel rendelkező kutyákat **lehetőleg mentes**, de **mindenképpen jobb minőségű** HD és ED eredménnyel rendelkezővel szabad pároztatni.

4.3.2 **Beltenyésztés** (szülő-gyerek, testvérek) csak Tenyésztési Bizottsághoz benyújtott **írásbeli kérelem jóváhagyása után lehetséges**. A tervezett szülők származási lapjának másolatait és a kérvényt indoklással együtt legalább 4 héttel a tervezett pároztatás előtt kell beadni. A partnerek nem származhatnak olyan vonalakból, amelyek az átlagosnál nagyobb mértékben terheltek hibákkal, betegségekkel. A tenyésztő köteles születéstől számított 1 éven belül a Tenyésztési Bizottságot a pároztatás eredményéről informálni. (Egészség, wesen, küllem.)

4.3.2. A DM eredményekre vonatkozó szabályok:

- Amennyiben egy kutya DM eredménye N/N (exon 1 és exon 2-re is), akkor nincs korlátozás a partnerre vonatkozóan
- Ha a DM eredmény N/DM (hordozó), akkor **ajánlott** DM N/N (mentes) partnerrel párosítani
- **A DM/DM (érintett) kutyák kizárólag DM N/N, tehát mentessel párosíthatók.**

A tenyészcél, hogy az utódok között ne legyen érintett (DM/DM) egyed. Az előírás ill. ajánlás betartásával mindenképpen a javulás felé haladunk, és közben nem szűkítjük be lényeges mértékben a tenyészállományt.

Azon kutyák esetén, akik jelen szabályzat életbelépése előtt (2017. 04. 01.) kapták meg a tenyésztési engedélyt, esetleg külföldi tulajdonú a kutya, utólag nem kötelező a DM szűrés, de **ajánlott**. A jelen szabályzat életbelépésének dátuma után született almok esetén a DM szűrés a prémium származási lap feltétele.

4.4 A tenyészpárter tenyész-alkalmasságának ellenőrzése

A kan és a szuka tulajdonosának is kötelessége, hogy a fedezés időpontja előtt meggyőződjön arról, hogy a partner megfelel jelen szabályzat előírásainak. A megengedett alomszám betartásáért mind a szuka, mind a kan tulajdonosa felelős.

4.5 Külföldön élő kanokkal történő pároztatás szabályai

4.5.1 Ha egy külföldön élő kannel tervez a Magyarországon élő szuka tulajdonosa pároztatást, meg kell győződnie arról, hogy a kan FCI által elismert származási lappal rendelkezik, ill. hogy az illető ország tenyésztési szabályainak megfelel. Ha olyan országban él a kan, ahol tenyészszemle kötelező, azzal is rendelkeznie kell a kiválasztott kannel.

4.5.2 A külföldi kannel meg kell felelnie ezen szabályzat egészségügyi szűrésekre vonatkozó előírásainak. Elismerhető olyan szűrés bizonyítvány, amely az FCI normái szerint az illető ország hivatalos kiértékelő hatósága állított ki. **Berni pásztor esetén ajánlott** olyan kant választani, amelyik rendelkezik DM szűréssel is, és ebben az esetben alkalmazni kell a szabályzat DM-re vonatkozó előírásait is.

4.5.3 A szukatulajdonosnak be kell szereznie: származási lap másolatot, az előírt egészségügyi szűrések igazolását, esetenként tenyészszemle eredményt. Ezeket az iratokat a fedezési igazolással együtt kell benyújtani az alombejelentéskor.

4.5.4 Magyarországon „tenyésztésből kizárt”, jelenleg külföldön élő kanokkal tilos pároztatni.

4.6 Külföldön élő szukák pároztatási szabályai

4.6.1 Külföldön élő szuka az SHKME által tenyésztésre alkalmassá nyilvánított kannel történő pároztatása csak akkor megengedett, ha a szuka FCI által elismert származási lappal rendelkezik, és az illető országban tenyésztési engedéllyel rendelkezik. A kan tulajdonosának kötelessége, hogy a megfelelő iratokat kontrollálja.

4.7 Mesterséges termékenyítés

A mesterséges termékenyítés alapvetően az FCI „Nemzetközi Tenyésztési Szabályzatának” 12. pontjában van szabályozva.

4.8 Formai szabályok

4.8.1 A szukatulajdonos kötelessége a fedezési nyomtatvány beszerzése és a pároztatás utáni kitöltése.

4.8.2 A tenyészpárterek tulajdonosai aláírásukkal igazolják, hogy a fedeztetésről készült iratok hitelesek.

4.8.3 A szukatulajdonos kötelessége, hogy az alom megszületéséről 5 napon belül a kantulajdonost értesítse. A kantulajdonosnak fedezési naplót kell vezetnie.

4.9 A kantulajdonos felelőssége

4.9.1 A fedezőkanok tulajdonosainak kötelessége, hogy amennyiben a kan termékenysége kérdéses, vagy csökkent, még fedezés előtt a szukatulajdonost erről értesítse.

4.9.2 Ha a kan 24 órán belül a tervezett fedezés előtt egy másik szukát is befedezett, erről a szukatulajdonost informálnia kell (fertőzésveszély).

5. Az alom

5.1 Alomszám/év

5.1.1 Egy tenyésztésre elfogadott szuka 2 naptári évben 2 almot hozhat világra.

5.1.2 Alomként számít minden (56 nap utáni) szülés függetlenül attól, hogy a kölyköket felnevelik-e vagy sem. Minden szülést jelenteni kell a Tenyésztési Bizottság Elnökének, akkor is, ha nem tervezett (keverék) alomról van szó, vagy halott kölykökről.

5.1.3 Halott kölyköknél vagy kis alomszám (maximum 2 kölyök) esetén a Tenyésztési Bizottság engedélyt adhat még egy szülésre. Ezt a szándékot, a fedeztetés előtt 2 hónappal kérvényezni kell.

5.2 Feltételek nyolcnál több kölyök felneveléséhez

5.2.1 A tenyésztőnek a megfelelő idővel és tudással kell rendelkeznie ahhoz, hogy egy nagy alom szakszerű etetését, gondozását és kielégítő ellátását a teljes nevelési időszak alatt, egészen a kiskutyák eladásáig biztosítsa.

5.2.2 Az anyakutya és a kölykök megfelelő táplálása minden időben biztosítva kell, legyen. Ezért nyolcnál több kölyök felnevelése esetén vagy dajkakutyát kell biztosítani, vagy a tenyésztőnek kell megfelelő kölyöktáppal a táplálást biztosítani.

5.2.3 Az anyakutya számára nyolcnál több kölyök felnevelése esetén legalább egy tüzelési időszakot ki kell hagyni.

5.3 Előírások dajkakutya alkalmazása esetén

5.3.1 A megfelelő dajkakutya kiválasztása illetve felkutatása a tenyésztő feladata. Ez tartozhat egy másik fajtához, vagy lehet keverék is, mindenesetre méreteiben nagyjából meg kell feleljen a felnevelendő alomnak, és tartási körülményeinek kifogástalannak kell lenni.

5.3.2. Azonos fajtájú kölykök legfeljebb 2 alomból származhatnak.

5.3.3. A tévedések elkerülésére a kölyköket meg kell jelölni, amennyiben a dajkakutya és kölykei azonos fajtájúak.

5.3.4. A kölyköket a szilárd táplálékra való áttérés után, de legkorábban 4 hetes korban lehet az eredeti alomba visszavinni.

5.3.5. Ajánlatos a dajkakutyánál történő elhelyezés előtt a tenyésztő és a dajkakutya tulajdonosa között írásbeli megállapodásban rögzíteni a felek kötelességeit és jogait, különös tekintettel az anyagi kérdésekre, valamint az állatorvosi kezelésre, illetve kölykök halálára vonatkozó felelősség kérdésében.

5.4 Farkaskörmök eltávolítása

Minden svájci havasi kutya kölyöknél a farkaskörmököt a születés utáni második és negyedik nap között el kell távolítani. Ennek időbeli és szakszerű elvégzéséért minden esetben a tenyésztő felelős.

6. Alom- és tenyészetkontroll

6.1. Az alomellenőrzés a törzskönyvezési eljárás része, az alábbiakban felsorolt szabályok szerint.

Az egyesülethez tartozó tagok esetén:

6.1.1. Az alomellenőrzés kötelező minden tenyészetben, az első három alom esetén. A későbbiekben - amennyiben semmilyen probléma nem merült fel az ellenőrzések során és a tenyésztő már elég tapasztalattal rendelkezik-, az alomellenőrzés az ő kérésére, illetve szűrőpróba szerűen (TSZ 6.1.4.) történik. A prémium származási lap előfeltétele az alomellenőrzés.

6.1.2. Azokban a tenyészetekben, ahol a korábbi években -2013. szeptember 6. előtt-, már több, mint három alom született, az SHKME tagság létrejötte után az első alom esetén kötelező alomellenőrzés történik, amely magában foglalja a tenyészhely-elfogadást is. A továbbiakban ugyanaz az eljárás, mint a 6.1.1 és 6.1.4. esetekben.

6.1.3. Azon tenyészetekben, amelyekben az SHKME létrejötte előtt már megtörtént a tenyészhely-elfogadás és ezt a tenyésztő igazolni is tudja, akkor ez az első alomkontroll elmarad - kivéve, ha a tenyésztő kéri az alomellenőrzést-, és a tenyészet a továbbiakban az SHKME elfogadott tenyészete is lesz.

6.1.4. Olyan tenyésztőnél, aki már nem kötelezett alomellenőrzésre, alomellenőrzést kell tartani, ha az alomra vonatkozóan írásos - névvel és megalapozott indoklással ellátott- elmarasztaló bejelentés történik. A bejelentő köteles a vizsgálat megindítása előtt a vizsgálat várható költségeit (alomellenőrzés, DNS vizsgálati díj) az egyesületnél letétbe helyezni.

- Amennyiben a bejelentés után lefolytatott vizsgálat a tenyésztőre nézve kedvezőtlen a kölykök nem kapnak származási lapot, vagy a tenyésztő ellen fegyelmi eljárás indul, és a költségek őt terhelik.
- Amennyiben a bejelentés a kölykök származását vonja kétségbe, akkor a kölykök mindegyikénél DNS vizsgálatot kell végezni. (Ez vonatkozik azokra az almokra is, ahol még kötelező az alomellenőrzés.)
- Ha a bejelentésnek nem volt alapja, akkor az alomellenőrzés, DNS vizsgálatok teljes költsége a bejelentőt terheli.

6.1.5. **Ajánlás:** Azon tenyésztőknél, akik az első almot várják, a TB valamelyik tagja, vagy egy általuk kijelölt tapasztalt tenyésztő, alomellenőr, a várható ellés előtt minimum nyolc nappal helyszíni konzultációt tart, annak érdekében, hogy az ellés és az első napok problémáira kellőképpen fel tudjon készülni a kezdő tenyésztő. Az igénybejelentés a TB elnökénél történik, aki felkéri az alomellenőrt/tenyésztőt a látogatásra.

6.1.6. **Ajánlás:** Első alom esetében, illetve ha a tenyésztő ezt igényli, akkor az alom születésének bejelentése után egy héten belül alomellenőrzés történik. Ennek az ellenőrzésnek a célja a tenyésztő segítése, tanácsadás a tenyésztőnek a kölykök felnevelése és értékelése tekintetében. Ez az alomellenőrzés nem váltja ki a 6.1.7. szerinti ellenőrzést. Az igénybejelentés a TB elnökénél történik, aki felkéri az alomellenőrt a látogatásra.

6.1.7. Alomellenőrzés és tenyészetkontroll általában törzskönyvezési eljárás megindításának bejelentése után számított 15 napon belül történik.

6.1.8. Minden ellenőrzésnél kétpéldányos jegyzőkönyv készül, melyet a tenyésztő is aláír. Az első példányt a tenyésztő kapja meg, a másodikat az Egyesület hivatalos iratként tárolja.

6.1.9. Tartási- és kölyöknevelési körülményekkel kapcsolatos kifogásait az alomellenőr köteles a tenyésztővel azonnal közölni, és a jegyzőkönyvben rögzíteni. Szükség esetén a hibák kijavítására határidőt kell kitűzni, és egy újabb ellenőrzést végrehajtani. Amennyiben a tenyésztő nem követi az illetékes alomellenőr utasításait, ill. vele kapcsolatban ismételt felmerülnek tartási és kölyöknevelési problémák, a Tenyésztési Bizottság Elnökének jelenteni kell.

Ha a tenyésztő a továbbiakban sem megfelelően tartja a kutyáit, illetve neveli a kölyköket, akkor ez a tény fegyelmi eljárás megindítását vonja maga után.

6.1.10. Szükség esetén kérni lehet az Egyesület Vezetőségétől más alomellenőrök általi vizsgálatot.

6.1.11. Olyan tenyészetekben, amelyeknek tulajdonosa nem tartozik az SHKME tagjai közé, de az alombejelentőn az SHKME-t jelölte meg a dokumentumok ellenőrzésére, a prémium származási lap igénylésekor kötelező az alomellenőrzés. Egyéb esetben a 6.1.4 pont szerint, illetve szűrőpróba szerűen, történik/het az ellenőrzés. (A TSZ 6.1.7. és a 6.4.1. pontjainak megfelelően a kölyköket legkorábban a törzskönyvezési eljárás megindítása után 15 nappal lehet a tenyészetből kiadni.)

6.2 Alom- és tenyészetkontroll

6.2.1 Valamennyi Magyarországon született Svájci Havasi Kutyát a törvényi előírásoknak megfelelően a kölyköket microchippel kell ellátni, ennek elhelyezése általában a kölyök 6-8 hetes kora között történik meg, de legkésőbb a törvényben rögzített időpontig.

6.2.2 Az alomellenőr köteles a kölyköket megnézni, és a tenyésztő figyelmét a fennálló hibákra és hiányosságokra felhívni (pl. harapás vagy szemproblémák, törött farok, nagymértékű rajzolat hibák stb.).

6.2.4 Ha az ellenőrzés során tenyésztésből kizáró hibák (pl, kék szem, csókaszem, egyértelmű entropium, ektropium, nagymértékű rajzolat hiabák, törött farok) derülnek ki, az alomellenőr köteles azokat a jegyzőkönyvben feltüntetni. Ilyen esetben ezt "Tenyésztésből kizárva" jelöléssel a MEOESZ felé az Egyesület továbbítja. A tenyésztő köteles a kizáró hibát a kiskutya új gazdájával kötött szerződésben is rögzíteni.

6.2.5. Ha a szokásrend szerinti ellenőrzés során a kölykök származását illetően kétség merül fel, akkor ennek tisztázására DNS vizsgálatot kérhet az ellenőr. A vizsgálat díja az eredménytől függően, a tenyésztőt, vagy az egyesületet terheli. (Kivételt képez, ha az ilyen vizsgálat a 6.1.4. pontban leírt bejelentés miatt történt.)

6.3 A tenyészetekre vonatkozó minimális követelmények

6.3.1. Minden tenyészetnek rendelkeznie kell egy tartózkodási hellyel és szabadban lévő kifutóval, melyek a tenyésztő lakásától halló- és látótávolságra vannak.

6.3.2. Tartózkodási hely a kölykök valamint felnőtt kutyák alvó- és tartózkodási helye, rossz idő esetére. A tartózkodási helynek száraznak, huzatmentesnek, megfelelően szigetelt padlójúnak kell lennie. Jól elérhető, jól tisztítható legyen, nappali világossággal, és megfelelő frisslevegő utánpótlással rendelkezzen. Szükség esetén téli almok számára fűtési lehetőség álljon rendelkezésre. Mérete olyan legyen, hogy felnőtt kutyák és nagyobb kölykök is megfelelő mozgástérrel rendelkezzenek.

6.3.3. A szülési hely vagy szülőláda megfelelő alátéttel rendelkezzen; mérete tegye lehetővé az anya mozgását, (felállás, fordulás) ill. fekvését kinyújtózva. Nagy almok számára is megfelelő méretű fekvőfelületet kell biztosítani. Az anyakutyáknak biztosítani kell, hogy a kölyköktől – tőlük elérhető távolságban – elvonulhassanak.

6.3.4. Kifutónak egy az adott fajta méretének és mozgásigényének, valamint a kutyák számának megfelelő, szabadban lévő területet nevezünk, ahol a kölykök 5 hetes koruktól rendszeresen, legalább a nap egy részében veszélymentesen és szabadon mozoghatnak.

6.3.5. A kifutó talaja nagyobb részében természetes anyagú (kavics, homok, fű stb.) legyen. Amennyiben nincs közvetlen kapcsolat a tartózkodóval, hideg és nedvesség ellen szigetelt padlójú fedett fekvőhellyel kell rendelkeznie. Ha a kifutó be van kerítve, a kerítés stabil, áttörhetetlen és sérülést nem okozó legyen. Berendezése lehetőleg legyen változatos, nyújtson a kölyköknek minél több játéklehetőséget; legyen árnyékos és napos része is.

6.3.6. Tartózkodó, kifutó, etetőedények legyenek mindig tiszták. Minden kutyának álljon rendelkezésre friss víz.

6.3.7. A tenyésztő köteles valamennyi kutyáját, különösképpen az anyakutyát és kölykeit minden időben megfelelően, szakszerűen gondozni, ellátni, számukra megfelelő mozgás lehetőséget biztosítani, és velük foglalkozni.

6.3.8. A kölyköket legkésőbb 14 napos koruktól kezdve rendszeresen féregteleníteni kell az állatorvos által tanácsolt szerrel, a 6. hét után pedig a legfontosabb fertőzések ellen be kell oltani.

6.4 A kölykök eladása

6.4.1. A kölyköket csak a betöltött 8. hét után, ill. ellenőrzött alom esetén a lefolytatott alomellenőrzés megtörténte után, egyedi azonosítóval megjelölve, féregtelenítve, oltva és egészséges állapotban szabad eladni. A 6.1.7. pontnak megfelelően a kölyköket legkorábban a törzskönyvezési eljárás megindítása után 15 nappal lehet a tenyészetből kiadni.

6.4.2. A kölyköket minden esetben **ajánlott** egy írásos szerződés megkötésével átadni az új tulajdonosnak. A szerződés tartalmazza az eladó/vevő adatait, a kiskutya nevét, chipszámát, születési adatait. Amennyiben a származási lap még nem készült el, akkor azt később, postán juttatja el az új tulajdonosnak.

6.4.3. Tilos kutyát kereskedőnek eladni, vagy olyan harmadik személynek átadni, aki nem a tulajdonos megrendelésére szállítja a kutyát.

6.5 Az egyesület tenyészeinek besorolása

A tenyészetek „kategorizálásának” célja, hogy elismerjük azoknak a tenyésztőknek a munkáját, akiknek kiemelkedő, példamutató a tevékenysége. Ők azok, akik a lehető legtöbbet megtesznek a tenyésztésük során, hogy a fajtájuk tipikus, egészséges példányai kerülhessenek ki a kezükből.

Sajnos tudomásul kell vennünk, hogy az általunk gondozott fajták életkora az elmúlt években jelentősen lecsökkent. Új, korábban ismeretlen betegségek kerültek előtérbe, és a sok „titkolózás” miatt, nem tudunk kellőképpen szelektálni. Az országhatárok nyitottak, egyre több új tenyészvonal kerül be az országba, de sokszor a sötétben tapogatózunk.

Az igényes tenyésztés egyik fontos pillére, hogy a tenyésztő tájékozott legyen, és őszinte. Kövesse nyomon a tőle kikerült kölykök sorsát, vállalja azt is, ha netán probléma merül fel, és ne titkolja azt el. Ez a fajta, a tenyésztő, az új tulajdonos és elsősorban a tenyésztő kezéből kikerülő kölyöknek az érdeke. Egy tenyészet értékét nem csak a tőle kikerülő utódok kiállítási eredménye határozza meg, hanem sokkal inkább az egészségi állapota, hiszen egy beteg kutya és gazdája nem lesz boldog.

Egyesületünk tenni szeretne azért, hogy a korrekt tájékoztatással is segítse az igényes tenyésztői munkát.

Az egyesület tagjának tulajdonában lévő tenyészetek besorolása az alábbiak szerint történik:

„ Aranytappancsos tenyészet”

- a tenyésztő az SHKME Tenyésztési Szabályzatának minden előírását és ajánlásait betartja
- minden alomnál alomellenőrzés történik, akkor is, ha már nem kötelezett erre
- a kiskutyákat kizárólag szerződéssel adja tovább, amely tartalmaz olyan pontokat is, amelyek a kiskutya további sorsának védelmére irányul

- rendszeres kapcsolatot tart fenn a tőle származó kiskutyák új tulajdonosaival, a kiskutyák egészségi állapotára vonatkozó információkat folyamatosan gyűjti
- a tenyésztetből kikerülő kutyák életkorára, az elhalálozásuk okára, a felmerülő egészségi problémákra vonatkozó információkat az SHKME Tenyésztői Bizottságának tudomására hozza, ezzel hozzájárul, hogy az Egyesület statisztikákat készíthessen, az állomány egészségi állapotának feltérképezése céljából

„Elismert tenyészet”

- az SHKME Tenyésztési Szabályzatának kötelező előírásait betartó tenyészet

Egyesületünk a tagjainak tenyésztében született almokat az egyesület a honlapján minden esetben feltünteti.

7. Adminisztráció

A törzskönyvi nyilvántartásba vétel, a törzskönyv vezetésének részletes szabályait a MEOESZ Törzskönyvvezési Szabályzata tartalmazza.

A feladatok elvégzésének gyorsítása érdekében a tenyésztők végezzék el az alábbiakban felsorolt adminisztrációs tevékenységeket is.

7.1 Az egyesületnél regisztrált tenyésztő adminisztrációs kötelezettségei

7.1.1 Minden tulajdonában álló szuka befedezését 35 napon belül be kell jelenteni az SHKME Tenyésztési Bizottságának Elnökének, a tenyészpár nevének feltüntetésével. A várható almok - amennyiben a tenyésztő ezt engedélyezi-, felkerülnek az egyesület honlapjára.

7.1.2 A származási lapok kiállítását célzó eljárás megindítását a **minden tenyésztő** a MEOESZ-nél kezdeményezheti. Az eljárás megindítását az **SHKME tenyésztő tagja jelzi az SHKME felé is**, hogy az esetleges alomellenőrzés időben megtörténhessen. (A MEOESZ szabályzata szerint az ellenőrzésre az egyesületnek attól a naptól kezdve, amikor a MEOESZ átadja ellenőrzésre az iratokat, nyolc nap áll rendelkezésre.) Az eljárás megindításakor, és azt követően még minimum 15 napig a kölyköknek a tenyészetben kell még tartózkodnia, hogy az esetleges alomellenőrzés megtörténhessen.

Az SHKME felé történő bejelentéskor mellékelni kell az alomellenőrzési díj befizetésének igazolását, amennyiben az adott tenyészet erre még kötelezett, vagy ha a tenyésztő igényli az alomellenőrzést (a 6. pontban ismertetett előírások szerint).

Amennyiben az alom közös tulajdonú szukától született, meg kell adni az alom tartózkodási helyét, ahol az esetleges alomellenőrzés lefolytatható.

Az alombejelentés az SHKME felé történhet elektronikus levélben is.

Azoknál az almoknál, ahol ellenőrzés történik, a benyújtott iratok eredeti példányainak átadása, bemutatása az ellenőrzéskor esedékes.

7.2 A Törzskönyvvezés és a konfirmációs eljárás a MEOESZ Törzskönyvvezési Szabályzata szerint történik. (TSZ 5. 6. és 7. melléklet)

7.2.1. A tenyésztési adatok gyűjtését, nyilvántartását az SHKME is végzi, természetesen azokról a kutyákról, akinek a törzskönyvezését az Egyesület közreműködésével végezte el a MEOESZ.

7.2.2. A törzskönyvnek minden bejegyzett kutyáról az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- A tenyésztő és tulajdonos nevét és címét.
- A kutya születésének időpontját.
- A kutya nevét, ivarát, azonosítóját, kiállítási címeit és tenyészthetőségi adatait, egészségügyi szűréseinek eredményét
- A kutya szüleinek és nagyszüleinek nevét, azonosítóját, kiállítási címeit és tenyészthetőségi adatait, HD- és ED- DM szűrés eredményét.
- A kutya dédszüleinek és ükszüleinek nevét, azonosítóját, egészségügyi szűréseinek eredményét, Champion címeit.
- A tenyésztő szervezet által elismert teljesítmény- és munkavizsga eredményt.
- Dokumentumok alapján az exportálást és az elhullást.

7.2.3. Az adatok tárolása elektronikusan, két egymástól elkülönített tárhelyen, károsodástól, illetéktelen hozzáféréstől védetten történik. Az adatok nem törölhetők, melyet évenként biztonságosan archiválunk.

7.2.4. Törzskönyvezési felelős feladatait a Tenyésztési Bizottság Elnöke látja el, az általa jóváhagyott dokumentumokat az Irodavezető is ellenőrzi és tárolja.

- a) A Tenyésztési Bizottság Elnöke a hozzá beérkezett alombejelentőt teljessége és helyessége tekintetében ellenőrzi, és amennyiben a szabályzat szerint alomellenőrzés, tenyészhely ellenőrzés szükséges, akkor megszervezi azt.
- b) Ha a szabályokban előírt dokumentum-ellenőrzés, alomellenőrzés és tenyészet ellenőrzés megtörtént, és pozitív eredménnyel zárult, ezt a tényt igazolja, a keletkező iratokat az FCI Magyarországi Tenyésztő Szervezetéhez (MEOESZ) továbbítja, a másolatokat archiválás céljából átadja az Irodavezetőnek.
- c) Az újonnan tenyészszemlézett, ill. az utólag tenyésztésből kizárt kutyákat a MEOESZ törzskönyvezésnek folyamatosan jelenteni kell. Ugyanígy a kölyköket, akiket az alomellenőrzés alapján a származási lapon a „tenyésztésből kizárt” bejegyzéssel kell megjelölni.
- d) Az aktuális kölyöklistát rendszeresen átadja a honlap gondozójának

8. Szervezet

8.1 A Tenyésztési Bizottság összetételéről, választási szabályokról és feladatokról az Alapszabály rendelkezik.

8.2 Alom- és tenyészellenőrök elsősorban a Tenyésztési bizottság tagjai, illetve akiket a Tenyésztési Bizottság javaslata alapján a Tenyésztési Bizottság elnöke kijelöl.

8.2.1. Alom és tenyészellenőr kizárólag olyan nagy tapasztalatú, elismert tenyésztő lehet, aki bizonyosságot tett ezen szabályzat ismeretéről, továbbá a tenyésztés szakmai követelményeiről és az adminisztrációs tennivalókról.

8.2.2. Az ellenőrök működési területét a távolságok figyelembevételével a Tenyésztési Bizottság határozza meg, és évente eljuttatja az aktuális listát a tenyésztőkhöz, a honlapon való megjelentetéssel.

8.2.3. Alapvetően minden tenyésztő a számára kijelölt alomellenőrt fogadja. Kivételes esetben (megindokolva) kérheti a Tenyésztési Bizottság Elnökétől más ellenőr kijelölését. Ezáltal felmerülő többletköltségek (útiköltség) a tenyésztőt terhelik.

8.2.4. Azoknál az ellenőröknél, akik maguk is tenyésztenek, az Egyesület egy másik ellenőre végzi az alom- és tenyészvetkontrollt.

9. Fellebbezések

9.1 Tenyészszemle eredmény

9.1.1 A tenyészszemle eredménnyel kapcsolatos fellebbezést az eredmény kézhezvételétől számított 14 napon belül kell ajánlott levélben a Tenyésztési Bizottság vezetőjéhez benyújtani. Egyúttal az SHKME pénztárába befizetendő a tenyészszemle nevezési díjának duplája. Ezt az összeget - pozitív döntés esetén - az egyesület visszafizeti.

9.1.2 Az érintett kutyák – abban az esetben, ha a 3.5 pont alatti tenyésztésből kizáró hibák nem állnak fenn – egy későbbi tenyészszemlén másik bíró részvételével újra elbírálnak.

9.1.3 A Tenyésztési Bizottság a tenyészthetőségről a tenyészszemle eredmények és a fellebbezés indoklása alapján végleges döntést hoz.

9.2 A Tenyésztési Bizottság döntése

9.2.1 A Tenyésztési Bizottság döntései ellen 14 napon belül ajánlott levélben az Egyesület Vezetőségénél fellebbezni lehet. Egyidejűleg az SHKME kasszájába befizetendő a tenyészszemle nevezési díjának duplája, amely pozitív döntés esetén visszatérítendő. A kifogásolt döntésnél érintett személyeknek a végleges döntéshozatalon meg kell jelenniük.

10. Szankciók

Ezen szabályzat ellen elkövetett szabálytalanságok esetén a Tenyésztési Bizottság javaslatára az elnökség, mint elsőfokú fegyelmi szerv fegyelmi eljárást indíthat, és szankciókat alkalmazhat.

11. Díjak

Az Egyesület szolgáltatásainak díjait az SHKME Vezetőségnek javaslata alapján a Közgyűlés fogadja el. Ezek minden tag számára azonosak. Akik az SHKME-nél nem tagok, a szolgáltatásokért a dupla díjat fizetnek. Kivételt képeznek azok a szolgáltatások, amelyeknél a kedvezményt a MEOESZ tagság (bármely egyesületnél) biztosítja, pl. törzskönyvezés, honosítás, tulajdonjog átírás, kiállítási nevezés. (kennelclub.hu)

12. Egyéb rendelkezések

12.1 Egyesületünk elfogadja a korábban megszerzett tenyésztési jogokat, feltéve, ha jelen szabályzatban előírt szűrési eredmények is bemutatásra kerülnek. A berni pásztorok esetén a DM szűrés elvégzése **a prémium származási lap igénylésekor** a már tenyésztésben lévő kutyáknál **ajánlott**, az újonnan tenyésztésbe kerülő (jelen szabályzat érvényessége után tenyésztésbe vett 2017.04.01.) kutyák esetén kötelező.

12.2. Az egyes fajtákra vonatkozó speciális előírásokat a standardokat tartalmazó mellékletek tüntetik fel.

Székesfehérvár, 2017.04.01.

Juhász Istvánné SHKME elnöke